

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 34 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna koncesija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštne-bravični račun št. 652.841.

Izhaja vsaki dan. Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri ob ponedeljkih ob 3. uri jutroja.

Pesmišne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. svečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 1157.

Brzobjavne vesti.

Španski kralj na Dunaju.

DUNAJ 28. Španski kralj pride na Dunaj dne 13. novembra prepoludne ter se nastani v cesarski palači. Za časa njegovega bivanja se bo vršilo na dvoru več svečanosti.

Demisija švedskega ministerstva.

STOKHOLM 28. Vsi čeni ministerstva so podali svojo ostavko.

Predsednik Loubet v Lizboni.

LIZBONA 28. Francoski ministerski predsednik Rouvier je danes odpotoval v Pariz. Kralj Karol priredi danes v palači Cintra dejeuner na čast predsednika Loubeta.

Bolgarsko sobranje.

SOFIJA 28. Sobranje bilo danes predpoludne odprto v odsotnosti kneza. Prestolni govor je prištel ministerski predsednik.

General Dragomirov.

KONOTOP 28. (Gubern. Černigov) (Petrogr. brz. agent.) General Dragomirov je v minoli noči umrl.

Ministerska kriza na Španskem.

MADRID 28. Splošno je vladalo mnenje, da odstopijo ssmo trije ministri, zato je pa demisija vsega ministerstva presenetila. Ministerski predsednik Montero Rios je izjavil, da je ministerstvo odstopilo valed tega, ker želi da bi bile v kabinetu zastopane vse frakcije liberalne stranke.

Na ta način bi ministerstvo le pridobilo na ugledu pred zbornico in pred javnim mnenjem.

Kralj je danes poklical k sebi vse voditelje liberalnih strank. — Madridski guverner je podal svojo ostavko.

Kriza na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 28. (Ogr. brz. biro.) Ministerski predsednik baron Fejervary je v svojem programnem govoru izjavil, da prinese nov program in novo politiko in da bo stremel za tem, da pridobi v državnem zboru tej politiki novo večino. Ako se v svojem pričakovanju prevari in ako kolicija novo politiko ne odobri, tedaj razpiše o primernem času nove volitve. Pred vsem se je ministerski predsednik bavil z vojaškim vprašanjem, izraživši svoje začudenje, da se se nagodbeni politiki pridružili bojovníkom za razdelitev armadskega jezika.

Dogodki na Ruskem.

PETROGRAD 28. (Petrogr. brz. agent.) Brzobjavna zveza z Moskvo je pretrgana.

PETROGRAD 28. (Petrogr. brz. agent.) Danes je bilo uradno objavljeno, da je nad okrožjem Harkov proglašeno vojno stanje.

ASABAT 28. (Petrogr. brz. agent.) Uslužbeni osrednje-azijske železnice so ustavili delo.

IRKUTSK 28. (Petrogr. brz. agent.) Uslužbeni zabajkalske železnice so pričeli štrajkati.

REVAL 28. (Petrogr. brz. agent.) Mestno gledališče gori.

REVAL 28. Sinoči so bili tukaj prevrajeni brzobjavni koli. Ker je plinarna postopoma zaprta, so ulice v temi. Delavske množice korakajo vpijoč po ulici in strljajo.

SARATOV 28. Tukaj je sedaj splošen štrajk. Ulična železnica je ustavila promet. Vse prodajalnice so zaprte. Prebivalci so vznemirjeni.

MOSKVA 28. Električna tovarna postaja. Tretja in ob enem zadnja monopolna zaloga žganja je zaprta.

EYDTKUNEN 28. Glasom nemških dospelih poročil iz Moskve so tamkajšnje politične stranke sklenile, da se združijo, da izvolijo lastno vlado in da delujejo.

MOSKVA 28. Moskovski tovarnarji so po odposlanstvu izjavili generalnemu guvernerju, da ne žele proglašanja vojnega stanja. Pač pa smatrajo potrebnim, da se dovoli delavcem, da smejo prirediti shode v tovarnah, da se državno durno organizuje na svobodnih podlagah in da se dovoli ljudstvu elementarne svobodščine.

REVAL 28. V minoli noči je večkrat prišlo do spopadov s policijo in vojaštvom. Govori se, da je csem oseb mrtvih, 40 pa ranjenih. Množica ljudstva, oborožena s puškami in revolverji je gasilec zabranila gasti pošer mestnega gledališča.

PETROGRAD 28. (Petrogr. brz. agent.) Carski ukaz je obstoječe določbe o javnih zborovanjih bistveno omejil. Shode je treba prijaviti tri dni prej in označiti njih namen. Nadalje se mora na shod pripustiti vladnega zastopnika, ki ima pravico zahtevati od predsednika ime vsakega govornika in zborovanje zaključiti. Shodi na planem so prepovedani. Radi prestopka teh določil se samore predsednika shoda kaznovati z saporom do treh mesecev in 300 rubljev globe, ostale vdeležence pa z saporom do enega meseca in 100 rubljev globe.

PETROGRAD 28. (Ob 1. uri popoldne) Od 6. ure naprej se vrše v vseučiliščih shodi raznih poklicev, zvez odvetnikov, lekarnarjev, rokodelcev in svobodnih poklicev, delavcev, železničarjev in dijakov itd. Teh zborovanj se udeležuje na tisoče oseb, med temi tudi osebe v častniški uniformi. Bili so razni govori revolucionarnega značaja. V akademiji zasnosti so bili nastajeni močni oddelki čet. Zborovanja so trajala naprej še popoldne. Od zanesljive strani se zatrjuje, da so štrajkovci sklenili, da se izognejo vsemu kar bi utegnlo dati povoda za prelivanje krvi oziroma za uporabo orožja od strani vojaštva. Hočejo pa brezobzirno napeti vse moči, da izstradajo Petrograd, Peterhof in okolice. Ker štrajkajo žrnostavei, ne izidejo od jutri naprej več časopisi. Tudi na akademiji umetnosti, inženirski šoli in na tehnološkem zavodu se vrše shodi, katerh se vdeležuje na tisoče oseb. Povod vlada popolen mr. Policie ni videti nikjer. Na Nevekem prospektu in za Nikolajevem kolodvorom so nastavljeni veliki oddelki koaje ništva in pehote. Po ulicah hodijo močne patrulje. Flaska železnica je sinoči na ruski progi ustavila promet, take da je Petrograd sedež popolnoma odrezan.

Iz Hrvatske.

ZAGREB, 27. oktobra 1905.

Osem dni je potoval naš ban v spremstvu zvestih svojih po odčenem Srijemu. Osem dni je delal reklamo za svojo, pred očmi vsega naroda že davno bankrotirano takozvano »narodno stranko«, ker se bližajo volitve, a je pozicija te stranke, ki so jej dosedaj pripadali vsi srijemski okrajji, ravno v Srijemu jako omajana. In naj so le ofizijelne novine »suvrjale« svet, da je bilo to, kakor pravijo, »triumfalno« potovanje, da je bilo zgolj u pravn e naravi, je vendar danes jasno vsakomur, da je ban šel po Srijemu edino le in samo v kortske (agitacijske) namene. Svoje potovanje je ban ob enem uporabil v to, da je podal nekoliko novih izjav na banketih, prirejenih z denarjem siromasnega naroda onega kraja. Okrajni predstojniki in drugi klečepalci so storili vse, da pokažejo banu »navdušenje« naroda v trenutku, ko more isti pozdravljati svojega najvišjega glavarja. V ta namen so prirejali slavoloke, vsprejeme na železniških postajah, klubejade, »serenade in bankete«. Ljudje so dobajali na te svečanosti, ali po komandi. A da jih ni pri tem vodilo nikako cduševljenje za bana razvidno je že iz tega, da rasna šolake mladine — ki je morala — ni nikdo klical banu »Živio«. Pa vendar so izvestne reptileke novine donasale ogromna poročila o izredno srčnih vsprejemih.

Med ostalimi mesti je obiskal ban tudi trišče Ruma, katero mesto je središče pargermanstvu slavonskemu. Že pred dohodom bana je navtala med Nemci agitacija, da se na strehah poleg hrvatske izvesijo tudi nemške narodne (šrac-rudeče-rumene) zastave, kar pa je oblas: zabranila po Cavrakovem ukazu. Torej prihajajo naši pangermani po zaslugi takozvane »narodne stranke« — vedno odločneje z barvo na dan. In česar ni nikdar bilo pri nas, to hočejo uvesti sedaj ti »all-deutsche«. Hoteli bi nemških zastav, hočejo provocirati škandale, da jim potem oblast zabrani njihovo samovoljo ter da morejo na ta način po ptujih novinah razkričavati, kako jih oblasti hrvatske proganjajo, in kako da so oni mučeniki »der deutschen Sache«. Ali pri nas se prav nikdo ne gane, da bi te ljudi naučil nekoliko pameti. Trebalo bi jim pameti in šole, več zanimanja za naše razmere, pa smo gotovi, da bi se jim ne dogodilo, kar se je dogodilo rumškemu županu pangermanu Grubenau, ki je bil rekel v svojem pozdravem govoru na bana: »Da živi naš ban — Hedervary!« Torej zanj je še vedno Hedervary ban. Niti toliko ne pozna razmer v deželi, v kateri živi, da bi poznal imevta dajočega bana! Veliko spričevalo je to duševnega siromaštva enega župana!

Rška resolucija je še vedno glavnim predmetom diskusije v našem novstvu. »Čisti« nadaljujejo borbo proti »izdajalcem« in jih nič ne motijo na tem grde blamaže, ki so jih doživeli na skupščinah v Kostajnici in Brodu. Vse to so za njih — vsepi, same zmsge! V prilog jim gredo lažnjiva poročila, ki jih pošilja Frankov brat v »Neue Freie Presse« in v »Pester Lloyd«. A ta človek laže huje od najzadnjega novinarskega šmoka. Meji tem ps, ko ena »opozicija« ščuva proti drugi opoziciji, se vsi, ki soglašajo z raztori, izražanimi v reški resoluciji, pripravljajo za skupno akcijo na bodočih volitvah. Hrvatska napredna stranka, hrvatska stranka prava, socijalna demokracija in srbske stranke se zbero v jednom kolu pod imenom »koalirane opozicije«. Drugo kolo bo sestavljeno menda iz »čistih«, iz »furtilmaše« in »seljačke stranke«. Tretje pa bodo tvorili madjaroni. In tako bodo v vsakem okraju vsaj po trije kandidati, dočim bi jih bilo sicer do pet in več.

Najbolji primer za to nahajamo v Perušicu, kjer je volitev narodnega zastopnika raspisana za dan 4. novembra. Tam so že sedaj trije kandidati in to: od »narodne stranke« ministerjalni svetnik Thot (ako so glasovi o njegovi kandidaturi resnični) od »čiste stranke prava« Canjuga, a izvenstrank kandidira Marko Mileusac. Morda bo kandidiral tudi kdo od naprednjakov in slednjič morda tudi od Srbov. In tako bo vsaj kakih pet kandidatov. Pa več nego gotovo je, da zmaga madjaronski handidat, ker ta okraj ima — da si ima mnogo prebivalstva — vsled žalostnega volilnega reda jako malo število neodvisnih glasov.

Sporočil sem vam bil že večkrat, da se pri nas mnogo in marljivo dela na snovanju ljudskih knjižnic, a v najnovejši čas posebno mnogo na odstranjevanju analfabetizma. V tem se posebno odlikuje naša akademična mladina, ki je ustanovila društvo v namen, da istreblja analfabetizam. Naša mladina poučuje delavce v čitanju in pisanju ter otvarja v ta namen učne tečaje v vseh zagrebških večih tovarnah. Hvalevredno je to delo naše mladine, a vsepi ne izostanejo in bodo veliki. Vsa čast taki mladini! Vidi se, kako ona resno umeva dolžnost, ki jo čaka na polju omike svojega naroda.

Okrejni predstojniki, ki so pri nas na glasu kakor najspretnejši agitatorji na volitvah za »narodno stranko«, so v najnovejši čas začeli pošiljati svoje otroke v — m a d j a r s k e š o l e! Živ izgled je dal okrajni predstojnik daruvarski, plemič Barabaš, ki je — da si živi v Hrvatski od našega denarja in od krvavih žuljev našega naroda — vendar tako brezobzaren in bahat, da ne občuti

niti toliko hvaležnosti do naroda, od katerega živi, da bi pošiljal svoje dete v hrvatske šole. Žalosten izgled naših odnošajev!

V našem literarnem svetu nastaja zopet neko gibanje. Kakor znano, nimamo mi književnega lista, kar je uprav žalostno za narod, ki ima tako sijajno književnost, kakor jo ima narod hrvatski. Temu zlu je pršlo v okom naše vredno književno društvo, ki bo s početkom novega leta izdajalo revijo »Suvremenik«, ki bo ogledalo našega književnega dela in priznavanja.

Dalmatinsko parobrodarsko vprašanje.

O tem vprašanju je imel te dni urednik »Trčanskoga Lloyda«, gosp. Fr. Kučinac razgovor z državnim poslancem vitezom Vukovićem, ki se posebno zanima za to vprašanje. Iz izjav gospoda viteza Vukovića posnemljemo:

Bil je skrajni čas, da se je začela dalmatinska javnost zanimati za to vprašanje, dočim se je narod v Dalmaciji doslej bavil skoro izključno le z dnevno politiko ter bil takorekoč pasiven v vseh važnih ekonomskih vprašanjih.

Dalmatinsko parobrodarsko vprašanje je največje gospodarsko vprašanje Dalmacije. Pokrajina, ki je navezana na s'nje morje, mora videti v ureditvi svojega parobrodarstva največje sredstvo, s katerim se mora narod preživljati in preko katerega se isti stavlja v direktne zveze s ptujim in velikim svetom. Od urejenja tega vprašanja je torej zavisna vsa bodočnost pomorskega stanu na dalmatinski obali. Ča se to vprašanje ne uredi tako, da bo odgovarjalo narodnim in pomorskim interesom Dalmacije, ne bo propadalo le parobrodarstvo, ampak izginejo tudi vse podlage za razvoj parobrodarstva dolge plovbe. A ravno ta se je začela kaj lepo razvijati. Zato treba čim prej urediti parobrodarsko vprašanje. Toda urediti je je treba na način, ki bo odgovarjal toliko ekonomskim in prometnim, kakor tudi narodnim in pomorskim interesom Dalmacije. Na urejenju morajo biti absolutno uvaževani vsi ti interesi. Drugače, ako se prezre le eno teh dejstev, bo ureditev nepopolna in za bodočnost nesigurana.

Res je sicer urejenje parobrodarskega vprašanja spojeno z jako velikimi težkočami, a ravno zato je bil vitez Vuković iz prvega početka za to, da se vnaprejme zaključki, sklenjeni lansko leto med avstrijskim Lloydom in parobrodarskimi družbami v Dalmaciji, na temelju katerih bi bil avstrijski Lloyd pridržal le dve tri brze proge in pa arbanaško, dočim bi dalmatinske parobrodarske družbe ostale samostalne in bi delile med seboj razne delokroge pomorskega poslovanja in torej tudi večji del sedanje Lloydove subvencije, ki mu jo daja vlada. Seveda bi bile morale dalmatinske družbe vsprejeti tudi dolžnost, da poboljšajo svoje parobrode in da uredijo pomorsko službo na bolji in modernejši način. Uvedle bi hrvatski kakor uradni jezik v vsem svojem poslovanju. Ta projekt imel bi svoj cilj v toliko, v kolikor bi vzdrževal individualiteto dalmatinskih parobrodarskih družeb, ki bi še nadalje ostale naše ter bi vzdržavale nadalje med sabo neko konkurenco, a to je v trgovinskem prometu pogoj vsakemu napredku in razvoju.

Ko bi pa na drugi strani Lloyd ostal v Dalmaciji z dvema ali tremi brzimi progami ter uredil boljšo službo, zagotovivši, da dade hrvatskemu jeziku popolno pravo v svojem poslovanju, bila bi s tem dana garancija, da bodo v prometu s Dalmacijo, ki narašča od dne do dne, izpolnjene tudi želje potniškega sveta. Seveda bi bilo obstanek avstrijskega Lloyda v Dalmaciji smatrati le začase, dokler ne bi naše družbe dokazale, da so tudi one v stanu prevzeti celokupno dalmatinsko plovo. Ali iz neznanih razlogov ni avstrijska vlada, ki je poprej podpirala ta projekt,

privolila v to, ampak je zahtevala fusijo naših parobrodarskih družeb. A znano je vse, kar se je potem dogodilo, kako se je stvar razvila, in kako je projekt Hribarjev, ki je bil s narodnega stališča gotovo bolji, propal, ter kako vlada hoče na vsaki način izvesti svoj projekt fusije.

Vitez Vuković soglasa s sklepi spljetskega odbora v njih celoti, ker meni, da isti odgovarjajo željam in potrebam Dalmacije. Na vsaki način pa, da more biti sedež družbe v Dalmaciji, ne pa da bi se vladni ali komu drugemu dopuščalo kako odločanje glede sedeža družbe. Dubrovniško parobrodno društvo n. pr. ima svoj sedež v Dalmaciji, a podpravnateljstvo v Trstu. Na sličan način bi se moglo urediti tudi naše parobrodarsko vprašanje. Kajti logično in neoporečno je, da bi sedež društva v Dalmaciji dajal matematično garancijo, da bo družba tudi zares odgovarjala v vsem: narodnim, pomorskim in prometno-trgovskim zahtevam.

Dogodki na Ruskem.

Ruski tajni svetovalec Timirjasev o štrajku ruskih železničarjev.

Gospod Timirjasev, ki se mudi sedaj na Dunaju kakor odposlanec ruske države radi sklepa nove trgovinske pogodbe, je vprejel nekega poročevalca lista »Neue Freie Presse« ter je istemu podal med drugim naslednje izjave:

Štrajk ruskih železničarjev, ki je v kratkem zavzel velikanke dimenzije, prišel je povsod nenadajano. Vedelo se je sicer, da se v krogu ruskih železničarjev razvijajo posamična gibanja, katerim se pa ni pripisovala nobena posebna važnost. Dejstvo, da je štrajk navzval tako naglo in hkratu na raznih železniških črtah govori za to, da obstoji dobro organizirano vodstvo, ki je znalo železniške uslužbence pritegniti k sebi za svoje namene. Timirjasev je mnenja, da je ta štrajk le nadaljevanje onega gibanja, ki hoče s pomočjo delavstva in štrajkov izvesti politična gibanja. Ne da bi vedeli, kake poboljške in napredke bo mogla sklepati državna dama, so mnogi elementi že sedaj nezadovoljni z njo in hočejo, da naj se dovoljena parlamentarna prava že sedaj razširijo. Dotičniki ne pomislijo, da se na vsašenju parlamentarnih form ne more vsa gibanja hkratu prehoditi. Vse sedanje gibanje železničarjev ima le namen politične demonstracije. Timirjasev ne veruje, da bi imelo to gibanje revolucionaren značaj, ampak sleduje le politične cilje, kakor so jim sledili vsi množični štrajki novega časa. Možno je, da je tudi revolucionarnih elementov med štrajkovci, ali ti elementi so gotovo v manjšini. Možno je tudi, da so med štrajkovci tudi taki delavci, ki se niso pridružili iz lastnega prepričanja, ampak le pod silo in terorizmom svojih tovarišev. Med štrajkovci utegne biti delavcev in uradnikov višjih kategorij. Timirjasev ne pripisuje velike važnosti temu gibanju in je uverjen, da se isto kmalo preživi. To se je videlo na mnogih štrajkih zadnjega časa, ki so imeli le demonstrativen karakter. S tem pa ni rečeno, da ne bi železniški delavci stavili tudi takih zahtev, ki merijo na zboljšanje njihovih položaja. O mnogih zahtevah se da razpravljati, nekatera pa absolutno sezajo preko okvirja možnosti. Zaustavljanje železniškega prometa je seveda za Rusijo velika kalamiteta, ali tudi delavci sami bodo trpeli veliko škodo. Zato se na čelo Timirjasev, da bo štrajk kmalo poravnal.

Drobne politične vesti.

— Novi japonski minister vnanjih stvari. Dosedanji japonski odposlanec v Londonu Vikomats Hajaši se poda, glasom nekega poročila iz New Yorka, v kratkem v Tokio in bo baje o prenosovitvi japonskega ministerstva imenovan ministrom vnanjih stvari.

— Nov francoski red. Iz Pariza javljajo, da namerava vlada ustanoviti nov red imenom »Ordre français du mérite«, ki bo imel tri stopnje: komanderje, častnike in viteze. Določen je v pripoznanje zaslug, ki pa niso dovolj velike za dosedaj redne častne legije. Red se bo podeljeval vojakom in civilistom.

— Kitajska se oborožuje. Neki londonski časopisi poročajo, da je nedavno došlo v Kitaj mnogo topov, dopolnilnih od nemških tovarov. Več parnikov da odpluje v kratkem iz Hamburga v Tientsin.

Govori se, da boše kitajska vlada na novo oborožiti vse svoje čete.

— Črna gora dobi zakon o svojih tiskih, narodno banko in narodno skupščino. Narodni zbor se sestane, kakor javljajo listi, dne 20. decembra t. l. Narodni zbor odpravi sam kmet s posebnim govorom.

— Številno padanje Nemcev v Avstriji. Valje temu, da se v Avstriji silno germanizuje, pada število Nemcev. Po statistiki od 1890 do 1900 se je prebivalstvo poprečno pomnožilo za 920 odstotkov. Toda Nemci so se pomnožili samo za 838%, dočim so se Poljaki pomnožili za 1452%, Hrvatje in Srbi za 1030%, Čehi za 882, Malorasi za 871. Torej vsi ti so se pomnožili bolj nego Nemci. Jediní Slovenci so se pomnožili — to se razume po statistiki — samo za 137%. No, ako pomislimo, kako se vrši ljudsko štetje pri nas v Trstu, na Koroskem in Štajarskem, se ne smemo čuditi temu.

— Vprašanje narodne razdelitve čeških škofij. Praški »Narodni Listy« so priobčili članek, došel baje iz krogov poslancev, v katerem se poroča, da je nemška duhovščina vnovič izrazila svoje želje po narodni delitvi škofij na Češkem. »Narodni Listy« pravijo, da je bil radi tega kardinal Skrbensky v Hebu in da je za to našrt pridobljena tudi dunajska nunciatura. Kardinal Skrbensky se v kratkem poda v Rim, da bo poročal o stvari. »Bohemia« pa zatrjuje, da je ta dopis »Narodnih Listov« popolnoma brez temelja.

— Imenovanje novih škofov na Ogrskem. Ogrski vladni list je v petek priobčil imenovanje petero novih škofov, o katerih imenovanju smo nedavno poročali. Imenovani so: škof v Stolnem Belogradu dr. Julij Varosy nadškofom v Kaloči, papežev prelat in kanonik v Varovu dr. Ludovik Balas škofom v Rožnavu, kanonik in posvečeni škof v Kaloči dr. Bela Mayer škofom v Szatmaru, redni vsučiliščni profesor dr. Otokar Prohaska škofom v Stolaem Belogradu in papežev komornik v službi grot Julij Zieby škofom v Pečuhu.

Domače vesti.

Smrtna kosa. Včeraj je v Sodražici pri Ribnici nenadoma umrl kranjski deželni poslanec Primož Pakiž v starosti 76 let. Pokojnik se je še v eredo udeležil otvoritve kranjskega deželnega zbora. Pakiž je bil blag in miroljuben mož in najstarejši kranjski poslanec po letih in funkcijski dobi. Poslanec je bil od leta 1873.

V Kranju je pa umrl Ferdinand Sajo vic, prokurist ljubljanske »Kreditne banke«.

Pokojnik je pred kakimi 10 leti bival tudi v Trstu, kjer je marljivo sodeloval pri »Sokolu« in nastopal kakor dramatičen diletant. Pokojnik je bil radi svojega blagega in ljubeznjivega značaja med tržaškimi Slovenci jako priljubljen. Pogreb bo danes v Kranju. Vječnaja pamjat!

Z Opčin nam pišejo:

...A dnevi bežijo
In v večnost hitijo.

nikdo pa se ne oglasi k dogodku, ki vendar ni vreden, da bi meni nič, tebi nič isginit brez sledi za našo vas.

Bil sem nekaj dni po svojih opravih v raznih krajih in mislil sem, da se kedo drugi oglasi; ker pa ni čuti od nikjer glasu, dovolite, g. urednik besedice moji malenkosti.

Dne 13. t. m. položili smo v hladno naročje matere zemlje telesne ostanke pokojnega Jožeta Danev, p. d. Bačona.

Mož stare, počtene korenike, bil je vsega spoštovanja vreden; povsodi, kjer ga je bilo treba, na svojem mestu.

Dolžnosti svojih ni nikjer in nikdar zamenjal. Vedno na delu, vedno v znoju, da pošteno preživi svojo družino, za katero je živel in skrbel

„do zadnjega svojega dne“.

Kar ga je huda vročina položila v postelj, iz katere ni več vstal.

Z raskavimi žulji svojih pridnih rok skrbel je tudi po svojih močeh za odgojo svojih otrok: eden je postal vrl učitelj-voditelj v Basovici.

Ranjki je bil do zadnjih svojih dni ud tukajšnjega konsumnega društva, ki mu je poklonilo na krsto lep venec; »Zvon« pa mu je zapel v zadnje slovo pred hišo, v cerkvi in na grobu miloglasne žalostinke.

Domačini so vsi poznali pokojnega le pod imenom »stric Jože«. Kako so ga čitali in spoštovali, pokazali so na ganljiv način na dan njegovega pogreba. In to dejstvo naj bo v tolažbo njega ostalim in v posebno vspodbujajo naši mladini, ki lahko razvidja iz tistih slučajev, katero pot jej je hoditi,

„da od vseh bo spoštovana,
od nikogar zaničevana“;

saj pokojni

„dosegel ni nikdar visocih časti,
a mož poštenjak bil do zadnjih je dni
zato — kar zavedno je — njega slavi,
zato on med nami kot zgled naj živi“.

A mi vsi, ki za tabo žalujemo, ker smo te radi imeli, ti kličemo v deželo

„kjer znoja ni
in boja ni,
in ni skrbí,
ne žalosti“

„počivaj nam ti duša blaga
v domači zemlji, ki ti draga
je bila že od mladih dni
do pozne, sive starosti“.

Jadranska banka v Trstu. »Osservatore Triestino« priobčuje v včerajšnji številki, da je ministerstvo za notranje stvari v sporazumu z ministrstvom za finance dovolilo gg. Jurju Vučkoviću in sodrugom koncesijo za ustanovitev delniškega društva pod imenom: »Jadranska banka v Trstu«, (nemško: »Adriatische Bank in Trieste«, italijansko: »Banca adriatica in Trieste«, francosko: »Banque Adriatique a Trieste«, s sedežem v Trstu. C. kr. namestništvo je na temelju pooblastila o strani ministerstva za notranje stvari odobrovala pravila.

Ustanovni občni zbor je napovedan za danes, ter začne banka poslovati prihodnje dni. Bilo srčno!

Spomenik pesniku Luki Botiču razkrijejo v Spljetu dne 5. novembra. Spreveda se udeležijo vsi spljetska hrvatska društva. Slavnostni govor bo govoril župan Milič. Na odkritju bo svirala narodna glasba hrvatsko narodno himno in zatem bo pevalo glasbeno društvo »Zvonimir«. Spomenik je delo kiparja Mestrovca.

Važna razsodba za okrajne bolniške blagajne. Upravno sodišče na Dunaju je izreklo dne 19. t. m. neko načelno važno razsodbo. Neka okrajna bolniška blagajna je bila sklenila spremembo svojih pravil v tem smislu, da se trajanje podpore, ki jo dobivajo člani, veča s trajanjem članstva, v sled česar bi oni, ki se že pet let česa, morali dobiti podporo za eno celo leto. Namestništvo v Gradcu pa ni hotelo odobriti te spremembe pravil in je tudi ministerstvo za notranje stvari potrdilo odlok namestništva. Okrajna blagajna je vložila zoper ta odlok pritožbo na upravno sodišče. In to poslednje je razsodilo v smislu predloga zastopnika okrajne bolniške blagajne. To je, da odrekanje potrdila spremembe pravil ni odgovarjalo zakonu in je upravno sodišče razveljavilo razsodbo ministerstva za notranje stvari. V svojem utemeljevanju pravi upravno sodišče, da zakon ne prepoveduje takega diferenciranja podpor.

In vendar so bile frankfurterice! Iz Rocola smo prejeli nastopni dopis, podpisan od dvajsetih oseb: Nekoliko kasno prihajamo. Nu, razlog temu je ta, da smo, predno stopimo s tem dopisom v javnost, hoteli priti v dotiko z vsemi znanimi našimi, ki so bili na dan blagoslovljenja cerkve sv. Vincencija pred cerkvijo, in ki so z nami vred gledali, kaj je viselo na dveh drogih pred cerkvenim vhomom in na zvoniku. Vsi nam zatrjajo, da so natančno videli, o čemer smo se prepričali tudi mi podpisani, in sicer tako, da smo zastavi pred cerkvijo razširili s svojimi rokami in gledali s svojimi očmi, da sta bili zastavi v barvah: črno-rudeč-rumeno, a to je velenemška zastava. To isto smo videli tudi na onih zastavah, ki so jih pred blagoslovom sneli s zvonika.

Ponavljamo, da smo bili skrajno ogorčeni, toda naglašamo tudi še enkrat, da nismo nikogar direktno dolžili radi tega dogodka, kakor tudi danes ne dolžimo. Mi smo hoteli le konstatirati fakt. In ta stoji vzlic vsem oporekanjem.

V Rocolu, dne 27. oktobra 1905.

Sledé podpisi.

Pripom. uredništva. Podpisi na tem dopisu so v našem uredništvu na uporabo. Ob enem napominjamo, da smo prejeli tudi iz dijaških krogov zatrdilo, da je resnica to, o čemer so nam sporočili iz Rocola. Sicer pa menimo, da so se mogli tudi redarji, ki so onega dne vršili službo pred cerkvijo, prepričati o stvari.

Od sv. Ane nam pišejo: Dolgo časa vam nismo nič poročali iz našega kraja. Sedaj pa je marsikaj v torbi in treba je izprazniti. Najprvo bi bile neke homatije v našem »Obrtniškem društvu«. Dne 27. t. m. smo imeli isreden občni zbor, ki pa je bil precej — nereden. Kakor znano obstoji naše društvo že okoli 9 let in je vedno lepo napredovalo. Na čelu društva je stal odbor, v katerega smo imeli vse zaupanje. In to je bilo opravičeno, kajti odbor je bil res na svojem mestu, kar najbolje dokazuje finančno stanje in premoženje društva. Ali med pšenico je rasla tudi ljujlika, ki se je razvijala dalje, zbog česar smo danes v skrbih radi obstanka društva. Odbor nam je prigospodaril lepo premoženje, a v zahvalo so mu na občnem zboru izrekli — nezaupnico. Vei odborniki so delovali neumorno in si pridobivali zaslug za društvo, posebno blagajnik Ivan Mersič, tajnik Miloš Pabor in pregledovalec Ivan Kozlovič. Poleg svojih lastnih zasebnih skrbí so imeli še neizmerne brige za korist društva. Iz stare krčme so napravili novo, priredili lepo urejeno kegljišče, krasen vrt in marsikatero drugo malenkost v prid društvu. A kar nas najbolj veseli: lepo hišo, ki smo jo hoteli imeti kakor naš »Narodni dom«. Za napravo hiše je podložil Ivan Mersič svoje premoženje. A hiša je že do zdaj nescila lepe dobičke in bo čez par let gotovo še enkrat toliko vredna. Ali nekateri udje se ne zavedajo tega in so se dali zavesti po par agitatorjih, ki pričakujejo dobička, da zahtevajo, naj se hiša proda. In to ravno sedaj, ko je hiša začela donositi dohodke. Mesto, da bi odbor, ko se je izvil iz najhujših skrbí, pustili par mesecev na miru, pa mu nekateri nevhvaležni udje provzročajo še večje skrbí in mu celo izrekajo nezaupnico! Za danes odlagamo pero, ali v kratkem se oglasimo zopet ter povemo nekaj nekaterim rogoviležem. Ud.

Čast komur čast. Prejeli smo: Ko smo napovedali izlet na Miljski hrib, smo bili v skrbih, nam-li ne bo kopersko okrajno glavarstvo delalo kakih sitnosti.

Priznati pa moramo, da naša bojazen ni bila opravičena in skoro iznenadeni smo bili, ko nismo vse popoldne videli niti enega orožnika.

Tržaška redarstvena oblast nas pozna, da smo mirni, zato nam ne dela nikdar sitnosti. Pod bivšim okrajnim glavarjem, ki je prizadejal toliko zla koperskim Slovincem, bi bili smeli pričakovati neljubih iznenadenj, kar se nam, kakor rečeno, pod redanjim voditeljem glavarstva ni dogodilo. Ako se bo znami postopalo, kakor se postopa z ljudmi, ki ne delajo sitnosti in kakor se spl h mora postopati z mirnimi državljani, in ako se bo merilo z isto mero tudi nam, s katero se meri Italijanom, se tudi kopersko c. kr. okrajno glavarstvo prepriča, da smo najmirnejši ljudje, ako se nam ne dela krivica — ako se nas ne zapostavlja.

Ko so Miljski delavci (Italijani) doznali, da priredi eno slovenskih pevskih društev veselico s petjem in to na Miljskem hribu samem — so začeli poizvedovati pri slovenskih delavcih; kaj da bodo Slovenci peli.

Doznavaši, da se bo pelo slovenske, hrvatske in bolgarske pesmi — so Miljčani kar zijali, češ, da se ne more ubrano peti, ako ne v laškem jeziku!! Kakor se vidi, imajo tudi Lah ljudij, ki so naravnost fenomenalci v svoji omejenosti in v nepoznavanju svojih sodeželanov.

Da se Miljčani prepričajo kako lepo se more pevati v našem jeziku, jim obljubljam, da jim zapojemo v samih Miljah par lepih slovenskih zborov in to že prihodnje poletje.

»Kolaš«.

Gg. odbornikom pol. društva »Edinost«. Odborova seja sklicana na dan 28. t. m. preložena je valed nekih zaprek na ponedeljek 30. t. m. ob 7. uri zvečer.

Pohvaljen in nagrajen redar. Minolo sredo popoldne je vrgla burja težaka Štefana Smrdča z obrežja Carciotti v morje. Prihitevi redar Grion se ni, videči, da je tu človeško življenje v nevarnosti, ni malo zmenil za nevarnost mrzle kopeli v sedanji dobi, marveč se je, odet kakor je bil, vrgel v morje, ter na ta način rešil ponesrečenca. Doznavaši o tem vrlim činu rečenega redarja je g. namestnik istega dal pozvati k sebi, ga pohvalil ter odredil, da dobi Grion razna običajna talije, še gotov znesek kakor izredno nagrado.

Nov hotel v Ljubljani. Včeraj so v Ljubljani slovesno otvorili nov hotel »Union«.

Kočija in komat se proda za vsako ceno. Naslov pri „Edinosti“.

Kdor najde zlate naočnike zaobljene na potu od Sv. Ivana do Lonjerja in jih prinese v ul. Chiozza št. 17, II. n., bo dobro nagradjen.

Naznanjam da imam pripravljene moje patentirane orala. Dam jih tudi na poskušnje. — ZIVIC i dr. — Trgovinska ulica št. 2.

Priložnost! Radi takojšnjega odhoda se proda po nizki ceni trgovina s pohištvo in tapetarijami, koja se nahaja vže 14 let na jako dobrem kraju. Naslov pove „Edinost“.

V najem se odda stanovanje: kuhinja, tri sobe. K 24 — na mesec. Rocol št. 119.

Išče se postrežnica, za nekaj ur na dan v ul. Boschetto 48, II. n.

Hiša z velikim hlevom ležeča ob glavni cesti v veliki vasi oddaljeni 2. uri od mesta in več zemljišč pripravna za vsako obrt odda se v najem ali tudi proda. Naslov pove uprava lista.

Nova pekarna. Podpisani si šteje v prijetno dolžnost naznaniti slav. slovanskemu občinstvu Trsta in okolice, da je odprl **NOVO PEKARNO** v ulici Belvedere št. 57. — Prodajam kruh, od 24 s otink naprej in vsakovrstne sladčice, vse vedno sveže in po najnižjih cenah. — Do naša se tudi na dom. — Priporočila se udani **Lovrenc Rebula, pek.**

„Svetoivansko kons. društvo“ razpisuje službo

krčmarja. Oziralo se bo le na prošilce, ki dokazujejo, da so poploma zmožni krčmarske obrti. — Prošnje se sprejema do dne 1. no vembra t. l. — Zahteva se kaveja 500 K. Informacije in vse druge podrobnosti se pa izve vsako sredo v društveni krčmi („Narodni dom“) ob 9. uri zvečer. Prošnje je pošiljati na odbor „Kons. društva“ pri sv. Ivanu („Narodni dom“) pri Trstu. **Odbor.**

Stavbinski material

kakor korce, vsakovrstno opeko, pesek, apno, živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence, pri tvrdki

Belli & Corsi
ulica Economo št. 12 (stari mlin).

Dobro znana zaloga
manifaktur v partijah

ki se je nahajala na Piazza nuova vogal ul. S. Caterina št. 8 se je preselila dne 24. avgusta v ravnoisto ulico št. 1, zraven „Kavarne Metropole“ (vogal Corso).

Podpisana priporočila slav. občinstvu svojo

gostilno

ki se nahaja v ul. Giovanni Bocaccio, vogal Via Gazzoletti (ul. Miramar, vis-a-vis Jahališča Bachschmitt). Toči vino prve vrste in pivo, ter kuhinja je preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. Priporočilsi za obilen obisk bilježi spoštovanjem

MARIJA vdova ČOKELJ.

Nova prodajalnica klobukov
David Osmo
v ulici Barriera vecchia št. 5.

Velik izbor klobukov, lastne delavnice, raznovrstnih kap za moške in ženske.

Brez konkurenčne cene.

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporočila velik izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavenes itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za bismo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Peternei v ulici Giulia št. 76 te dobili vsakovrstne jestvine kakor: kavo, čaj, testenine (napeljske), sladkor, turščo in belo moko, naravno maslo, sveče, milo, jedilno olje prve vrste po 35 novč.

— Blago vedno sveže. —

—————

Svoji k svojim!

Podpisani priporočila svojo zalogo oglja, drva, premaga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom.

Josip Muha,
ul. Cavazza (uhod ulica Cavazzani št. 3).

—————

Tomasoni Ulisse
Trst slikar-dekorater. Sprejema delo na deteli. Dekoracije sob s papirjem. Slikanje sob in naplavin v vseh slogih in na vse načine. Ponarejen les in marmor. Ravnanje pohištva, podov itd. Vse po zmernih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica Jgo Foscolo št. 19.

—————

Iv. Kopač

svečar v Gorici priporočila priznana najboljša in najcenejša

♦ voščene sveče ♦
Cenik brezplačno in franko.

—————

Podpisani priporočila svojo **NOVO PEKARNO IN SLADČICARNO** pri Sv. Jakobu ulica 12 (zraven sl. šole). Vedno svež kruh. Pošiljanje na dom. Sprejema naročila in domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Benedikt Suban.

—————

MIRODILNICA

Henrik Bonetta
ul. Carradori 18 (vogal Happa)

Specializirana na predstavljanje in medicinskih drog, barv, pokostil, lakov, ščetk, copičev, navarilnega in parfumskega mila, petroleja, spirita (žeste) za gorile. — Barvilo za čiščenje vina.

Niske cene. Prodaja na debelo in drobno

— Nova zaloga —
oves in sena na debelo in drobno M. vd. Zerquench ul. Pierluigi di Palestrina (prej ul. delle Acque) vogal ul. Coroneo.

—————

MIRODILNICA

Specializirana na predstavljanje in medicinskih drog, barv, pokostil, lakov, ščetk, copičev, navarilnega in parfumskega mila, petroleja, spirita (žeste) za gorile. — Barvilo za čiščenje vina.

Niske cene. Prodaja na debelo in drobno

FREDIN
Zahtevajte le **SELLE & KARY-JE**
najboljše sredstvo za čiščenje vsako fino rumeno ali črno obušalo
Najbolj se priporočila za Boxcalis, Oscaria, Chevreux in lakirane čevlje.
DUNAJ, XII/I.

Predzadnji teden.
Dunajska ces. kr. policijska loterija
I srečka stane i krono. **Glavni dobiček**
kron 30.000 kron
kakor tudi II. 5000 K, III. 1000 K v gotovini se izplača vsled najvišjega dovoljenja Njeg. c. kr. apost. l. Velikanstva na zahtevo s 16% odbitkom in postavnega davka. Srečke se vdobivajo v vseh menjalnicah, loterijah in tobakarnah.
C. kr. policijske loterije pisarna se nahaja na Dunaju, I., Schottenring št. 11 (palača policijskega ravnateljstva).

Narodni kolek je
vdobiti pri upravi
„Edinost“
TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
REKLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAM
KATALOGI BREZPLAČNO.

Častim si naznanjati svojim prijateljem in sploh cenjenemu občinstvu, da otvorim
danesh novo gostilno
Trattoria Giovanni Naja
v ulici Gelsi št. 12 - Trst.
Pri tej priliki se priporočam za blagohoten obisk svoje nove gostilne, koja je v vsakem obziru elegantno opremljena, obsirna in še posebej založena z najboljšimi in pristnimi dalmatinskimi, istrijskimi in furlanskimi vini ter brisko rebulo najboljših kletij.
Domača kuhinja. **Pivo „Dreher“ I. vrste.**
Nadeja se mnogobrojnega obiska, se v naprej zahvaljuje udani
Ivan Naja.

Autorizovana šola
za polaganje izpita vojaških prostovolcev
enega leta.
TRST — ulica Nuova št. 35 — TRST.
Šola se vodi od gimnazijalnega prof. **Riharda Micks** se sodelovanjem enega c. kr. majorja v pokojni kot konzultanta v vojaških zadevah ter osim efektivnih profesorjev in enega nadučitelja, vsi v aktivni službi. — V starih pretečenih letih je 85 odstotkov gojencev te šole položilo izpit z dobrim uspehom za vojaške prostovolce.
UČNI JEZIK JE ITALIJANSKI IN NEMŠKI.
PROSPEKTI BREZPLAČNO IN FRANKO.

Pozor! **Važno za vsakega brez izjeme.**
Opozarja se vse one osebe, koje si nameravajo vkupiti za jesen in zimo obleko za moške in dečke, površnike, hlače od volne ali bombaža ter delavske hlače I. vrste, naj izvolijo obiskati velikansko zalogo v dobroznani
prodajalnici izgotovljenih oblek v ul. Arcata I.
VIKTOR PISKUR.
Velik izbor in popolnoma konkurenčne cene.
Bogata zaloga tu- in inozemskega blaga, barvanega in črnega in zadnje novosti.
POSEBNOST: obleke za zaročence.
Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko. Sprejemajo se naročila za obleke.

Ulica Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone)
Zaloga moških oblek
FRAN KALASCH
Zimska suknja od K 21—50. Ranglan, površniki, jopiči podšiti s ovratnikom od astrakane K 13, ravnotaki peluštasti K 15 od samega astrakana K 27.
POSEBNOST: črne obleke z 1 in 2 prsi od K 31—46. Velik izbor hlače, močnih delavskih hlače po K 4, zmskih srajc, srajce od bombaža, srajc in spodnjih hlače od fuštanja, belih srajc itd.
Ulica Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone)

Svoji k svojim!
Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga
„Croatia“
stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejemlje vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.
Vsa zavarovanja sprejema ter daja vsa pojasnila
Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst
ULICA TORRE BIANCA 20
Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

C. VECCHIET
ZLATAR
TRST - Corso št. 47 - TRST
Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur.
Kupuje ali zamenja staro zlato in srebro z novimi predmeti.
Sprejema naročila in popravlja vsakovrstno zlatenino, srebrnino in žepne ure.
Cene zmerne.

„Slavija“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386/80 K. izplačane odškodnine: 82.737.159/57 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakoslovensko-narodno upravo.
Vas pojamla daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12
Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.